

ЖИТТЄВЕ КРЕДО: “ТІЛЬКИ ВПЕРЕД!”

Так відповів на моє запитання: “Яке Ваше життєве кредо?” ректор Полтавської державної аграрної академії, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік Екологічної академії наук України Віктор Микитович Писаренко напередні свого 65-річчя.

Віктору Писаренку, мабуть, на роду було написано стати вченим-аграрієм – саме прізвище до цього зобов’язувало. Як стверджує історія, в Запорізькій Січі грамотні писарі були на особливому рахунку і за кмітливий розум мали відповідні привілеї.

Народився Віктор Микитович 5 березня 1943 року в радгоспі „Прибугський” Октябрського району Миколаївської області. Свою трудову діяльність розпочав у м. Миколаєві токарем, далі – служба в Радянській Армії. Та часто бачив у солдатських снах рідний радгосп, сільську домівку – тягнуло хлопця до землі... І вирішив твердо: “Буду агрономом!” Успішно закінчив Херсонський сільськогосподарський інститут, де й зустрів своє кохання.

А потім нетривала, але така напружена робота головним агрономом у колгоспі „Прапор комунізму” Братського району, що на Миколаївщині.

Тут же народилися і двоє його синів.

Працюючи агрономом, відчував: ще бракує необхідних знань, ще чимало питань, на які допоки що немає відповіді. І Віктор Микитович твердо вирішує: “Треба вчитися і далі”. В 1972 році поступає до аспірантури Всесоюзного науково-дослідного інституту кукурудзи (м. Дніпропетровськ). Успішно захищає кандидатську дисертацію, працює спочатку молодшим, а згодом – старшим науковим співробітником, завідувачим лабораторією ентомології, завідувачим відділом захисту рослин цього ж інституту. У 1985 році захищає докторську дисертацію на тему “Екологічне обґрунтування системи захисту зернових культур у сівозмінах степу України”.

У 1990 році В.М. Писаренко зарахований на посаду професора кафедри ботаніки та захисту рослин Полтавського сільськогосподарського інституту, а невдовзі він обирається завідувачем кафедри екології і ботаніки. З жовтня 1996 року професор В.М. Писаренко стає ректором Полтавського державного сільськогосподарського інституту.

Віктор Микитович – багатогранна і неординарна особистість.

Як науковець, він зробив вагомий внесок у розробку екологічно-обґрунтованих систем захисту рослин від шкідників, хвороб і бур’янів.

В його доробку – понад 170 наукових праць, 8 підручників. Під його науковим керівництвом захищено 17 кандидатських дисертацій.

Про особливу любов Віктора Писаренка до землі, до хліборобської долі свідчить уже сам інтер’єр його робочого кабінету. Заходиш до нього – і передусім помічаєш картину з пшеничним полем і польовою доріжкою до горизонту. Віктор Микитович з гордістю говорить: „Це моя улюблена картина. Це пшеничне поле мого господарства. Це та польова стежина, що вивела мене в люди, в широкий світ науки”.

А ще в глибині кабінету – ікона із зображенням Матері Божої, а внизу – золотаве хлібне поле. Придбав її Віктор Микитович у Мгарському монастирі, що в Лубенському районі на Полтавщині.

Це – його оберіг, символ вічності буття і найціннішого, що є на Землі, – святого хліба, – так вважає Віктор Писаренко.

Про село і його проблеми у різних регіонах України професор Писаренко знає чимало. Тому

глибоко переконаний в ефективності передових технологій: будь-яка теорія неодмінно повинна „йти в ногу” з практикою. Мріє, аби „не ми плеталися за Європейським Заходом, а він наздоганяв нас”.

Писаренко – людина ринкового мислення, реформатор і непересічна особистість. Він вклоняється Землі й усіма фібрами душі горнеться до природи. Своє хобі – бджільництво – пояснює тим, що йому імпонують невтомна енергія та працьовитість цих маленьких комах.

Віктор Писаренко – педагог сучасного мислення. Перед своїми колегами він ставить стратегічні завдання – широко впроваджувати сучасні інформаційні системи в навчальний процес, розробляти власні ефективні методики інтерактивного викладання дисциплін.

Він спільно з педагогічним колективом поновітньому тлумачить стратегію фундаментальної академічної освіти: „Навчальна галузь переживає період реформ. Ми теж беремо активну участь у цьому оновленні.

Наш випускник, окрім ґрунтовних знань, повинен вирізнятися вільним поглядом на світ, системним мисленням, упевненістю в собі, вмінням реалізувати власні ідеї. Такий результат отожнюється з європейським рівнем освіти”.

Для реалізації цих ідей в академії створені всі умови. За період роботи ректором контингент студентів зріс до 8500 осіб, з’явилися нові сучасні спеціальності та спеціалізації.

З його ініціативи створено потужний навчально-науково-виробничий комплекс, де навчається понад 12 тисяч осіб.

Нині до складу академії входять 7 навчальних закладів I-II рівнів акредитації – коледжі та технікуми.

Функціонує 23 комп’ютерних класи загальною кількістю більше 500 сучасних комп’ютерів, підключених до системи Internet.

Розроблена й впроваджена програма повної комп’ютеризації навчального процесу, значно розширена площа і фонди бібліотеки.

З метою поглиблення знань з іноземних мов відкрито сучасний „Мовний центр”.

Працює „Центр кар’єри”, де студенти-випускники отримують вичерпну інформацію про можливості працевлаштування.

З метою наближення навчального процесу до виробництва створено філіали академії на базі сучасних передових господарств – ПП „Агро-екологія” Шишацького району та СВК „Маяк” Котелевського району, які очолюють Герої України Семен Антонєць і Тетяна Корост. Тут

студенти проходять навчальну практику, проводять наукові дослідження. Стає традицією захищати випускні дипломні роботи безпосередньо на виробництві.

Успішно працює створений у структурі академії інститут післядипломної освіти.

Матеріальна база включає п’ять навчальних корпусів, навчально-виробничі майстерні, могутній спортивний комплекс, бібліотеку, читальні зали, віварій, який визнано кращим серед вузів України.

З перших днів на посаді ректора В.М. Писаренко відстоює тезу: не може бути висококваліфікованого спеціаліста без науки. Тому першим кроком було створення в структурі академії науково-дослідного інституту агрономії, завданням якого є координація наукових зусиль факультету механізації сільського господарства та агрономічного.

Вченими лабораторії селекції озимої пшениці, що функціонує при академії, створено сім високопродуктивних сортів озимої пшениці, чотири – гороху, два – проса, два – сої і два сорти гречки.

Ведуться широкомасштабні дослідження із ґрунтозахисної біологічної системи землеробства, енергозберігаючих технологій у рослинництві, використання відновлювальних джерел енергії в сільському господарстві.

В аспірантурі, що діє в академії, проходять підготовку близько 60 випускників, понад 40 здобувачів наукового ступеня кандидата наук із тринадцяти спеціальностей.

Успішно виконуються міжнародні та освітнянські проекти з університетами Німеччини, Австрії, Польщі, Угорщини, Швеції, Франції.

За останні роки вчені академії взяли участь у восьми міжнародних проектах.

Віктор Писаренко – не лише знаний вчений, педагог, агроном, а й здібний будівничий. Лише завдячуючи йому, введено в дію навчально-лабораторний комплекс площею понад 8 тис. м². (до речі, це – довгобуд на території академії, який будували два його попередники), кафедра мистецтвознавства з приміщенням для організації дозвілля молоді, побудовано естетичні вестибюлі до навчальних корпусів, кафедра переробки продукції тваринництва, обладнано п’ять нових спортивних зали, сучасний тир для кульового спорту, розширено в новому приміщенні експозицію музею академії, що носить нині звання народного.

На території академії встановлено пам’ятники всевітньовідомим вченим – М.І. Вавилову і В.І. Вер-

надському. Знаходиться також і своєрідний пам'ятник свині, на якому викарбувані слова: „Одвічній годувальниці українського народу”.

Колись один політичний діяч України сказав: „Якщо твої плани розраховані на роки – сій хліб, якщо на десятиріччя – саджай дерева, а якщо на віки – рости дітей”. Плани Віктора Микитовича розраховані на віки. Адже справу батька продовжують його сини.

Старший, Володимир, – кандидат економічних наук, автор солідного підручника „Маркетинг у галузі АПК”, очолює кафедру маркетингу.

Молодший, Павло, – доктор сільськогосподарських наук, професор, декан найдавнішого у вузі агрономічного факультету.

А ще – четверо онуків, які весь час тримають дідуса у високому тонусі.

Трудові здобутки В.М. Писаренка гідно відзначені на рівні держави: орден „За заслуги” III ступеня, Почесна грамота Кабінету Міністрів України, Грамота Верховної Ради України „За заслуги перед Українським народом” та багато інших.

Та найбільша нагорода, як вважає сам Віктор Микитович, – це довіра людей, колективу, якому він віддав 18 років життя.

Віктор Писаренко – людина щирої душі й великого серця...

Свого часу Е. Кант сказав: „Есть две вещи, возвышающие наши души: звёздное небо над нами и моральные устои внутри нас”.

Саме ці дві речі в повній мірі притаманні нашому ювіляру.

Можливо і не погодиться зі мною Віктор Микитович, коли я оприлюдню ще одну цікаву грань його внутрішнього життя, – його настирливість у досягненні мети. Якось у розмові він сказав: „Знаєш, як я обожаю людей, які грають на музичних інструментах, як я люблю широку задушевну пісню... Вирішив навчитися грати на акордеоні”. Пройшло два роки – і освоїв інструмент: на відпочинку і вдома він не покидає його.

І ось напередодні ювілею зустрічаємося в неофіційній обстановці: сидить Віктор Микитович задумливий, щось пише, а поруч стоїть акордеон... Питаю: „Як настрої, що дали?” „А що дали?... Закінчую книжку з охорони довкілля. Розпочав солідну статтю в ювілейний номер журналу „Вісник Полтавської державної аграрної академії”.

До речі, у вересні нинішнього року виповнюється 10 років журналу, засновником якого був наш ювіляр.

Потім бере акордеон – і линуть милозвучні, що беруть за душу, слова „Пісні друзів”:

„Посидим по-хорошому
Пусть виски запорошены
На земле жили-прожили
Мы не зря...”

Дійсно, не даремно прожиті роки... Зроблено чимало. „А ще, – говорить Віктор Микитович, – попереду багато роботи, багато задумів. Хочеться побачити внуків дорослими і щасливими”.

То ж лебединого віку Вам, шановний Вікторе Микитовичу, міцного здоров'я, творчої наснаги, невичерпної енергії та оптимізму!

*Опара М.М., проректор із наукової роботи,
завідувач кафедри землеробства та агрохімії
ім. професора В.І. Сазанова, професор,
заслужений працівник сільського господарства
України, відмінник аграрної освіти
та науки України*

ДОКТОРУ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРУ А.Т. ОПРІ – 70 РОКІВ

Доктору економічних наук, професору Анатолію Трохимовичу Опрі виповнилося 70 років. Його біографія є прикладом професійного шляху справжнього науковця та педагога, людини величезного життєвого й професійного досвіду.

Народився Анатолій Трохимович 11 січня 1938 року у м. Ясенувата Донецької області. Після закінчення школи він навчався у Луганському сільськогосподарському інституті за спеціальністю „Бухгалтерський облік у сільськогосподарських підприємствах”, який закінчив у 1962 році.

Свою трудову діяльність А.Т. Опря розпочав у 1964 р. на посаді асистента кафедри бухгалтерського обліку і статистики Луганського сільськогосподарського інституту. У 1969 р. він достроково закінчив аспірантуру при Інституті економіки та організації сільського господарства ім. О.Г. Шліхтера. У 1967-1979 рр. А.Т. Опря займав посади аспіранта, молодшого та старшого наукового співробітника Інституту аграрної економіки УААН (м. Київ). Упродовж 1979-1994 рр. працював у Національному аграрному університеті (м. Київ) доцентом кафедри статистики та економічного аналізу.

Із 1994 року Анатолій Трохимович працює у Полтавській державній аграрній академії на посадах професора, завідувача кафедри, декана

економічного факультету. Саме за його ініціативи в нашому навчальному закладі на базі економічного факультету в 1998 р. було створено факультет обліку та аудиту, який із 2002 р. носить назву факультету обліку та фінансів. Багато років Анатолій Трохимович очолював кафедру фінансово-економічного аналізу та статистики, з 2007 року він працює на кафедрі на посаді професора.

Суттєвим є внесок А.Т. Опрі у розвиток статистичної науки. Провідними напрямками наукової діяльності Анатолія Трохимовича є розробка теоретичних і методологічних засад використання статистико-математичних методів в економіці та управлінні. У 1970 р. він захистив кандидатську дисертацію на тему «Статистичне вивчення економічної ефективності скотарства», у 1997 р. – докторську на тему «Статистика (теорія, методологія, практика)».

А.Т. Опря – провідний вчений у галузі статистичних досліджень, ним виконані фундаментальні праці з теорії статистики, математичної статистики, теоретичних і методологічних концепцій використання математико-статистичних методів в управлінні. Впродовж останніх років він керував науково-дослідною роботою за темою “Удосконалення прийомів і методів аналізу ефективності сільськогосподарського виробництва та його економічного потенціалу”.

Не можуть не викликати поваги професіоналізм та найкращі особисті якості Анатолія Трохимовича. Він – один із найвідоміших і найавторитетніших спеціалістів у галузі статистики в Україні. За вагомий внесок у розвиток вітчизняної статистичної науки, підготовку висококваліфікованих кадрів для агропромислового комплексу ім'я Анатолія Трохимовича Опрі занесено до книги «Українські видатні вчені економісти-аграрники ХХ століття» та «Енциклопедії сучасної України», він має урядову нагороду – трудову відзнаку „Знак пошани”. Професора А.Т. Опрю постійно запрошують до провідних вищих навчальних закладів України в якості Голови Державних Екзаменаційних Комісій по захисту дипломних робіт та у спеціалізовані Вчені Ради по захисту кандидатських дисертацій.

Доктор економічних наук, професор А.Т. Опря – автор близько 150 наукових праць, з-поміж яких понад 40 монографій, підручників і навчальних посібників, у тому числі перший підруч-

ник зі статистики з елементами програмованого навчання та навчальний посібник для дистанційної й заочної форм навчання. Він є співавтором економічних словників та енциклопедій, виконавцем та співвиконавцем чотирьох науководослідних тем державної тематики Інституту аграрної економіки УААН із питань статистики, кібернетики, економіки.

Анатолій Трохимович щедро ділиться своїми знаннями з усіма, хто цього потребує. Свого часу він розробив і апробував у Національному аграрному університеті навчальний курс “Методика викладання статистики”. Нині доктор економічних наук, професор А.Т. Опря очолює наукову школу аспірантури з підготовки молодих кадрів для академії, виступає з проблемними лек-

ціями з питань статистичної методології та математико–статистичного аналізу. Під керівництвом професора А.Т. Опрі захистили дисертації кандидати економічних наук Світлана Василівна Тютюнник та Олена Володимирівна Єгорова. На даний час завершені ще три дисертаційні роботи.

За час роботи Анатолія Трохимовича Опрі у нашому навчальному закладі, він став справжнім взірцем людини, педагога і науковця для викладачів і студентів. Компетентність, харизматичність, інтелігентність і почуття гумору Анатолія Трохимовича надовго залишаються у пам’яті тих, кому поталанило поспілкуватися з ним.

Тож вітаємо ювіляра й бажаємо йому здоров’я, творчих і особистих успіхів, наснаги та всього найкращого!

Дорогань Л.О., завідувач кафедри
фінансово-економічного аналізу та статистики

Єгорова О.В., доцент кафедри
фінансово-економічного аналізу та статистики